

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
Skvallermyrens naturreservat
2007-12-13

1(13)

Dnr. 511-10014-01
Dossiernummer:
0360 – 02 – 129

Skvallermyrens naturreservat

i Tierps kommun

- Länsstyrelsens beslut
- Syfte med reservatsbildningen
- Beskrivning av naturreservatet
- Administrativa data
- Skäl för beslut
- Reservatsföreskrifter
- Andra föreskrifter och åtaganden som gäller för området
- Ärendets beredning
- Bilagor
- Sändlista

Bildande av Skvallermýrens naturreservat i Tierps kommun och fastställande av skötselplan

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Länsstyrelsen förklarar, med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808), Skvallermýren som naturreservat med föreskrifter enligt nedan och skötselplan enligt bilaga A. Reservatet har den avgränsning som framgår av bifogad karta, bilaga C och med de gränser som slutligen utmärks i fält.

För att trygga ändamålet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen, med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken, att nedan angivna föreskrifter skall gälla för reservatet, se nedan under rubriken RESERVATSFÖRESKRIFTER.

Ordningsföreskrifter utfärdade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken ska gälla omedelbart, även om de överklagas.

Länsstyrelsen meddelar med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken, bestämmelser för förvaltningen av reservatet genom att fastställa den till beslutet bifogade skötselplanen, bilaga A. Länsstyrelsen skall vara förvaltare av reservatet.

Beslutet ska kungöras i Uppsala läns författningssamling. Kungörelse ska även införas i ortstidningarna Upsala Nya Tidning, Arbetarbladet och Upplands Nyheter.

SYFTE MED RESERVATSBILDNINGEN

Syftet med reservatsbildningen är att:

- Bevara ett för Norduppland representativt skogs- och våtmarksområde med äldre barrskog, sammansatta våtmarksområden, de geologiska bildningarna och de hydrologiska betingelserna i området.
- Bevara och utveckla den biologiska mångfalden, till exempel hotade och missgynnade arter som är typiska för gammal granskog med förekomst av senvuxna, gamla och döda träd, våtmarker med rörligt markvatten och arter som gynnas av de kalkförande jordarterna. Även förekomst av arter knutna till lövträd som finns i området tack vare de relativt stora våtmarksområdena ska bevaras och gynnas.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
Skvallermýrens naturreservat
2007-12-13

3(13)

Dnr. 511-10014-01
Dossiernummer:
0360 – 02 – 129

- Bevara ett intressant besöksområde som stimulerar till naturupplevelser och ett aktivt friluftsliv.

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Skvallermýrens naturreservat ligger centralt på Hållnåshalvön som är en biologiskt rik trakt. I det småbrutna landskapet finns både jordbrukslandskapets och skogens värden sida vid sida. Skvallermýrens naturreservat med sina våtmarker och barrdominerade skogar är en fortsättning på det norrländska landskapet i en sydligt präglad miljö.

Områdets bevarandevärde består i lång trädkontinuitet i marker som även har kulturspår efter skogsbete, plockhuggning och kanske brand. Även de kalkhaltiga jordarterna bidrar till värdena för floran.

En mer utförlig beskrivning finns under rubriken ”Beskrivningsdel” i skötselplanen.

Dnr. 511-10014-01
Dossiernummer:
0360 – 02 – 129

ADMINISTRATIVA DATA

	Naturreservatets namn:	Skvallermýrens naturreservat
	Regdos id:	2004524
	Kommun:	Tierp
	Socken:	Lönnö
	Fastigheter:	Lönnö 1:2-1:4
./A	Markägare:	se skötselplan, bilaga A
	Förvaltare:	Länsstyrelsen
	Fastighetsanknutna rättigheter:	Medlem i vägsamfällighet Lönnö S 1.
./B	Lägesbeskrivning:	Reservatet är beläget 5 km NO om Skärplinge Läget framgår av bifogad översiktskarta, bilaga B.
./C	Gräns:	Området har markerats med heldragen linje på bifogad reservatskarta, bilaga C.
	Koordinat i rikets nät (RT90):	x = 6711823; y = 1611542
	Fastighetskarta (Ekonomisk karta):	13I 2c Hållnäs
	Terrängkarta (Topografisk karta):	13I SV Österlövsta
	Naturgeografisk region:	skogslandskapet söder om Norrlandsgränsen (26).
	Area - reservatet:	53,9 ha
./A	Markslag och naturtyp:	se skötselplan, bilaga A

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
Skvallermýrens naturreservat
2007-12-13

5(13)

Dnr. 511-10014-01
Dossiernummer:
0360 – 02 – 129

SKÄL FÖR BESLUT

Bevarandevärden

Bevarandevärdena är knutna till kalkbarrskog och sumpskog av olika typer. Den opåverkade hydrologin och frånvaron av storskaligt skogsbruk gör området unikt och bidrar starkt till bevarandevärdet. En tredjedel av objektet utgörs av våtmarker.

Prioriterade bevarandevärden

De prioriterade bevarandevärdena består av områdets opåverkade karaktär. Arter som är prioriterade att utveckla och bevara miljön för är ringlav, tretåig hackspett och spillkråka alla knutna till gamla och döende träd. Tjäder är en annan av de prioriterade fågelarterna. Det är inte känt om det finns någon spelplats inom området, men sumpskogarna torde vara viktiga miljöer för kycklingarna och möjliga häckningsbiotoper.

Ädellav och västlig njurlav växer i reservatet på asp respektive ask. Asp finns främst i södra och västra delen av området. Asp ska här gynnas, delvis på granens bekostnad.

Flera mykorrhizabildande svampar knutna till kalkbarrskog finns i reservatet och några arter kan pekas ut som prioriterade: odörspindling, äggspindling kopparspindling, grantaggsvamp och kärrfingersvamp.

Bevarande värden och prioriterade bevarandevärden beskrivs mer utförligt under rubriken "Beskrivningsdel" i skötselplanen.

Naturvärdesbedömning

I området finns två nyckelbiotoper och fem naturvärdesobjekt om sammanlagt 16,3 hektar. Sammantaget består objektet till ungefär en tredjedel av våtmarker.

Förutsättningar för att bevara naturvärdena

Det som kan påverka områdets värden negativt är främst produktionsinriktat skogsbruk. För att stärka områdets naturvärden införs därför föreskrifter mot produktionsinriktat skogsbruk.

Motiv till att skyddsformen naturreservat har valts

För att bevara områdets naturvärden krävs inskränkningar i pågående markanvändning (skogsbruk) samt skötselinsatser. Inskränkningar och skötselkrav är utöver vad markägaren kan förväntas svara för.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
Skvallermýrens naturreservat
2007-12-13

6(13)

Dnr. 511-10014-01
Dossiernummer:
0360 – 02 – 129

Skyddsformen naturreservat har valts för att intrångsersättning/inlösen av mark bör utgå och för att staten bör svara för kostnader för skötsel.

Beslutets överensstämmelse med övriga åtaganden som berör området

Länsstyrelsen bedömer att reservatsbeslutet ligger väl i linje med länets miljö kvalitetsmål, kommunens översiktsplan samt övriga åtaganden som berör området.

Intresseprövning

Enligt 7 kap. 25 § miljöbalken ska det vid prövning av naturreservatsärenden, tas hänsyn även till enskilda intressen. Inskränkningarna i den enskildes rätt att använda mark och vatten, får inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Länsstyrelsens bedömning är att de föreskrifter som beslutet anger, krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses. Föreskrifterna begränsar inte markägarens rättigheter att använda området för t.ex. jakt (utom fågeljakt) och bete.

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET

Allmän beskrivning, historisk och nuvarande markanvändning, områdets bevarandevärden, intressen för allmänheten och referenser, se skötselplanen.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
Skvallermýrens naturreservat
2007-12-13

7(13)

Dnr. 511-10014-01
Dossiernummer:
0360 – 02 – 129

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken angående inskränkning i rätten att använda mark- och vattenområden inom naturreservatet.

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar reservatsområdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden såsom att gräva, muddra, spränga, schakta, plöja, dämna, nydika, underhållsrensa dike, skyddsdikey eller på annat sätt föra bort vatten, utfylla, tippa, markbereda, bryta stubbar eller utföra annan direkt eller indirekt markbearbetning, med undantag för åtgärder vid tillsyn och underhåll av befintliga vägar och ledningar,
2. framföra motordrivet fordon med undantag för körning vid tillsyn och underhåll av ledningar och vid brandbekämpning, körning med mindre fordon för uttransport av älg eller på väg och parkeringsplats markerade på karta som hör till skötselplanen, bilaga D,
3. anordna upplag med undantag för tillfälliga i samband med reservatets skötsel,
4. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
5. tillföra växtnäringssämnen eller göra andra ingrepp som kan innebära förorening eller annan förändring av marken,
6. avverka, röja, skogsodla eller utföra annan skogsvårdsåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd samt vindfällan och buskar med undantag för:
 - röjning av befintliga siktgator för jakt enligt markering på skötselområdeskarta bilaga D
 - nödvändiga åtgärder i samband med brandbekämpning
7. införa för trakten främmande växt- och djurart/ras,
8. sätta upp saltsten eller utfodra vilt och med undantag för stödåtgärder för hotad eller missgynnad art,
9. upplåta plats för ridning, camping, orienteringstävling eller liknande arrangemang, uppställning av husvagn, släpvagn eller motordrivet fordon

Dnr. 511-10014-01
Dossiernummer:
0360 – 02 – 129

med undantag för tillfällig parkering på anvisad parkeringsplats enligt skötselplan,

10. bedriva jakt på fågel,
11. uppföra byggnad eller anlägga väg, brygga, parkeringsplats, mast eller annan anläggning,
12. dra fram ny mark- eller luftledning,
13. i vetenskapligt syfte vidta åtgärder som strider mot föreskrifterna.
Tillstånd kan lämnas till sådan åtgärd som är av särskilt intresse och inte skadar bevarandevärdena.

Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för förvaltaren att genomföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel eller för innehavare av särskild rätt att utöva denna.

Föreskrifter nedan under punkt C gällande allmänheten även markägare och innehavare av särskild rätt med undantag för åtgärd som är nödvändig för att kunna utöva sin särskilda rätt, t. ex. jakt.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken angående förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla visst intrång.

Ägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla:

1. utmärkning av reservatets gränser och uppsättning av informationstavlor,
2. anläggande av parkeringsplats, vandringsled och rastplatser,
3. att förvaltaren låter undersöka djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

Netto från utfallande gagnvirke i samband med naturvårdsåtgärder enligt föreskrifter och skötselplan tillfaller förvaltaren.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om vad allmänheten har att iaktta inom reservatsområdet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att:

1. gräva, hacka eller på annat sätt skada jordytan,

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
Skvallermýrens naturreservat
2007-12-13

9(13)

Dnr. 511-10014-01
Dossiernummer:
0360 – 02 – 129

2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar,
3. gräva upp eller plocka blommor, gräs, mossor, svampar, lavar eller på något annat sätt ta bort eller skada växter eller växtdelar av något slag, med undantag för plockning av matsvamp, frukt och bär,
4. döda, fånga eller föra bort ryggradsdjur, föra bort ägg, rom eller bo, insamla eller föra bort insekter eller andra ryggradslösa djur, eller på annat sätt medvetet störa djurlivet,
5. göra upp öppen eld på annan än särskilt iordningställd plats,
6. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur,
7. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
8. framföra motordrivet fordon med undantag för väg och parkeringsplats
9. utan Länsstyrelsens tillstånd anordna tävlingar.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
Skvallermýrens naturreservat
2007-12-13

10(13)

Dnr. 511-10014-01
Dossiernummer:
0360 – 02 – 129

ANDRA FÖRESKRIFTER OCH ÅTAGANDEN SOM GÄLLER FÖR OMRÅDET

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna, gäller för området. Av särskild betydelse för syftena med reservatet är bland annat;

Terrängkörningslagen (1975:113) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med förbud mot körning i terräng.

ÄRENDETS BEREDNING

År 2000 tog Upplandsstiftelsen fram ett förslag till avgränsning av skyddsvärd skog i området. Senare aktualiserades ärendet av att en avverkningsanmälan kom in för en av fastigheterna år 2001. Länsstyrelsen tog kontakt med markägarna och naturreservatsutredningen påbörjades.

Avtal om intrångsersättning har tecknats med markägarna för två av fastigheterna. För den tredje fastigheten har ägarna önskat att få ersättningsmark, något som i nuläget är nära en lösning.

Ärendet skickades ut till sakägare och andra intresserade för synpunkter i februari 2006.

Synpunkter har inkommit från: en markägare som begär en ändring av naturreservatets avgränsning, där ett 0,5 hektar område utgår ur reservatet och därmed står till markägarens förfogande. Länsstyrelsen kan inte se några skäl att bryta eller ändra det avtal som ingåtts.

Upplandsstiftelsen har inkommit med ett förslag om justeringar i beskrivning av området och ändring av prioriterade arter och justeringar av skötselplanen. Bland ändringarna som föreslås i skötselplanen finns bland annat att en inventering av hotade svampar ska genomföras för att inte skada förekomsterna av hotade mykorrhizasvampar i området då tillskapande av död ved sker. En sådan inventering föreslås nu i skötselplanen. Ytterligare justeringar av skötselplan och beslut i enlighet med Upplandsstiftelsens förslag har skett i formulering av områdets värden och i viss mån av urvalet av prioriterade arter och i några ytterligare detaljer som rör skötselplanen.

Upplandsstiftelsen tycker vidare att reservatet inte ska heta Lönnö, eftersom det är ett gammalt bynamn och det tilltänkta reservatet ligger en bit från den gamla byn. Namnet på reservatet, anser man istället ska vara Skvallermýren. Länsstyrelsen delar denna uppfattning och föreslår att namnet ska vara Skvallermýrens naturreservat.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
Skvallermýrens naturreservat
2007-12-13

11(13)

Dnr. 511-10014-01
Dossiernummer:
0360 – 02 – 129

Tierps kommun har lämnat ett yttrande som tillstyrker reservatsförslaget, men med smärre justeringar av de föreskrifter som gäller för besökare i området. För C3 vill kommunen att det ska stå "marksvamp" istället för "matsvamp". Det senare uttrycket anses inte entydigt definierat juridiskt. Länsstyrelsen vill framhålla att begreppet "matsvamp" är vida spritt och innebörden torde för de flesta svampplockare vara välkänt. Kommunen har också invändningar mot föreskrift C4 med förbud mot att fånga, döda eller bortföra bla insekter. Kommunen tycker att detta förbud är generellt och bör justeras så att man får slå ihjäl myggor, tex. En sådan justering har gkorts.

Sveriges geologisk undersökningar (SGU) har inkommit med ett remissvar där man påpekar att en precisering av vilka geologiska bildningar som ska bevaras bör göras. En mer detaljerad beskrivning av berggrundens egenskaper i området ges också. Dessutom klargör SGU vilka geologiska kartor som finns över området och som bör ingå i referenslistan. Dessa synpunkter har tillfogats beslutet. I övrigt tillstyrker SGU bildandet av reservatet.

Länsstyrelsen har även remitterat en konsekvensutredning enligt 27§ verksförordningen, till Ekonomistyrningsverket. Ekonomistyrningsverket har inte yttrat sig i ärendet.

Svar utan erinran har inkommit från Bergsstaten, Vägverket, Vattenfall och återstående sakägare.

Beslutet kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga E.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Anders Björck. I den slutliga handläggningen deltog även länsrådet Leif Byman, länsassessor Kerstin Lagerlöf, miljövårdsdirektör Leif Sandin, Jan Helmer Gustafsson, länsarkitekt Fredrik Meurman, naturvårdsdirektör Yvonne Aldentun och naturvårdshandläggare Mova Hebert , föredragande.

Anders Björck
landshövding

Mova Hebert
Naturvårdshandläggare

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
Skvallermýrens naturreservat
2007-12-13

12(13)

Dnr. 511-10014-01
Dossiernummer:
0360 – 02 – 129

BILAGOR

- A. Skötselplan
- B. Översiktskarta, skala 1:100 000
- C. Reservatskarta, skala 1:10 000
- D. Skötselområdeskarta, skala 1:10 000 (ortofoto)
- E. Hur man överklagar

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
Skvallermýrens naturreservat
2007-12-13

13(13)

Dnr. 511-10014-01
Dossiernummer:
0360 – 02 – 129

SÄNDLISTA

Tierps kommun, 815 80 Tierp
Vattenfall Eldistribution AB, 191 97 Sollentuna
Skogsstyrelsen Region Svea, Portalsgatan 2 B, 754 23 Uppsala
Riksantikvarieämbetet, Kulturmiljöavdelningen, Landskapsenheten, Box 5405,
114 84 Stockholm
Vägverket, Region Mälardalen, Box 1140, 631 80 Eskilstuna
Banverket, Östra regionen, Box 1070, 172 21 Sundbyberg
Sveriges Geologiska Undersökning, Box 670, 751 28 Uppsala
Lantmäterimyndigheten i Uppsala län, Box 896, 751 09 Uppsala
SKANOVA Networks AB, Box 621, 751 26 Uppsala
Bergsstaten, Slaggatan 13, 791 71 Falun
Evolutionsbiologiskt centrum, Uppsala Universitet, Norbyvägen 18D, 752 36
Uppsala
Institutionen för Naturvårdsbiologi, SLU, Box 7002, 750 07 Uppsala
Naturskyddsföreningen i Tierp
Naturskyddsföreningen i Uppsala län
Naturskyddsföreningen i Uppsala län
Upplands Ornitologiska Förening, Box 59, 751 03 UPPSALA
Upplandsstiftelsen, Box 26074, 750 26 Uppsala
Entomologiska föreningen i Uppland, Evolutionsmuseets zoologiska avdelning
Villavägen 9, 752 36 Uppsala
Uppsala Svampklubb, 752 40 Uppsala

kulturmiljöenheten
planenheten
närlivs- och landsbygdsenheten

2007-12-13

Dnr. 511-10014-01
Dossiernummer:
0360 – 02 – 129

Skötselplan för Skvallermýrens naturreservat i Tierps kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SKÖTSELPLANENS SYFTE	3
SYFTE MED RESERVATSBILDNINGEN	3
BESKRIVNINGSDDEL	4
Naturvärdesbedömning	5
Allmän beskrivning	5
Historisk och nuvarande markanvändning	6
Områdets bevarandevärden	6
Biologiska värden	6
Kulturhistoriska värden	9
Värden för friluftslivet	9
Prioriterade bevarandevärden	9
Intressen för allmänheten	10
Referenser	11
Publicerade skrifter	11
Kartmaterial	11
PLANDEL	12
Övergripande skötsel	12
Beskrivning, bevarandemål och föreskrifter för skötsel	12
Bränder	14
Vägar (inklusive vägdiken) och stigar	14
Jakt	14
Fauna- och floravård	14
Forskning och undervisning	14
UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER	15
UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL	15
SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER	16

Framsidan: Granar med stammarna gråa av gammelgranslav, foto Lars-Thure Nordin.

SKÖTSELPLANENS SYFTE

Skötselplanen avser främst att ge anvisningar om bevarande av naturreservatets värden. Planens mål är långsiktiga medan åtgärdsförslagen avser en kortare period, cirka 10 år. Skötselplanen ska således med bevarat syfte kunna justeras vid behov. Förslag till ändring av planen ska underställas länsstyrelsen för godkännande och fastställande.

SYFTE MED RESERVATSBILDNINGEN

Syftet med reservatsbildningen är att:

- Bevara ett för Norduppland representativt skogs- och våtmarksområde med äldre barrskog, sammansatta våtmarksområden, de geologiska bildningarna och de hydrologiska betingelserna i området.
- Bevara och utveckla den biologiska mångfalden, till exempel hotade och missgynnade arter som är typiska för gammal granskog med förekomst av senvuxna, gamla och döda träd, våtmarker med rörligt markvatten och arter som gynnas av de kalkförande jordarterna. Även förekomst av arter knutna till lövträd som finns i området tack vare de relativt stora våtmarksområdena ska bevaras och gynnas.
- Bevara ett intressant besöksområde som stimulerar till naturupplevelser och ett aktivt friluftsliv.

Skötseln av naturreservatet ska leda till att:

- Den äldre barrskogen bevaras och dess naturskogskvaliteter utvecklas.
- Våtmarksmiljöerna bevaras och förstärks.
- Lövinnehållet bibehålls.
- Att information om den unika miljön finns att tillgå för besökarna på ett pedagogiskt och lättåtkomligt sätt.

BESKRIVNINGSDDEL

Administrativa data

Naturreservatets namn:	Skvallermyrens naturreservat
Regdos id:	2004524
Kommun:	Tierp
Socken :	Lönnö
Fastigheter:	Lönnö 1:2-1:4
Markägare:	Privata och staten
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Fastighetsanknutna rättigheter:	Medlem i vägsamfällighet Lönnö S 1. Andelar ska utredas efter reservatsbildningen.
Lägesbeskrivning:	Reservatet är beläget 5 km NO om Skärplinge Läget framgår av bifogad översiktskarta, bilaga B.
Gräns:	Området har markerats med heldragen linje på bifogad reservatskarta, bilaga C.
Koordinat i rikets nät (RT90):	x = 6711823; y = 1611542
Fastighetskarta (Ekonomisk karta):	13I 2c Hållnäs
Terrängkarta (Topografisk karta):	13I SV Österlövsta
Naturgeografisk region:	Skogslandskapet söder om limes (26)
Area - reservatet:	53,9 ha

Marks lag och naturtyp:

Barrdominerad skog på fastmark, äldre än 140 år	2 ha
Barrdominerad skog på fastmark, mellan 100-140 år	23 ha
Barr- och blandskog på fastmark, mellan 40-100 år	4 ha
Barrdominerad skog yngre än 40 år	2 ha
Hällmarkstallskog över 100 år	1 ha
Lövbränna, äldre än 40 år	3 ha
Barrsumpskog	3 ha
Löv- och blandsumpskog, mellan 40-100 år	12 ha
Löv- och blandsumpskog (exkl. tallmosse)	1 ha
Tallmosse	1 ha
Öppen myrmark	1 ha
Övrig mark	0,9 ha

Naturtyper enligt Natura 2000:

Västlig taiga, undergrupp naturlig gammal blandskog (9010) *	25 ha
Västlig taiga, undergrupp naturlig gammal tallskog (9010) *	1 ha
Västlig taiga, undergrupp tidiga successionsstadier, lövbränna	3 ha
Örtrika skogar med gran av fennoskandisk typ (9050)	5 ha
Lövsumpskog av fennoskandisk typ (9080)*	9 ha

* Prioriterad naturtyp enligt EU:s habitatdirektiv

Naturvärdesbedömning

Bevarandevärdena är knutna till barrskog och sumpskog av olika typer. Den opåverkade hydrologin och frånvaron av storskaligt skogsbruk gör området unikt och bidrar starkt till bevarandevärdet. En tredjedel av objektet utgörs av våtmarker i olika former.

Allmän beskrivning

Lönnö ligger centralt på Hållnåshalvön som är en biologiskt rik trakt. I det småbrutna landskapet finns både jordbrukslandskapets och skogens värden sida vid sida. Skvallermýrens naturreservat är med sina våtmarker och grandominerade barrblandskogar en fortsättning på det norrländska landskapet i en sydligt präglad miljö.

Objektet består dels av gammal barrskog (mest granskog) på småblockiga moränhöjder, dels av sumpskogar av skiftade karaktär, från tallmosse till löv- och blandsumpskog. Några sumpskogar är av fattig typ, medan andra är rikare. I sänkorna finns kalkpåverkad vegetation med bland annat flera orkidéarter. Vegetationen på moränhöjderna utgörs till stor del av barrskog av moss- och ristyp. Större delen av skogen har en ålder på 100-140 år, med spridda

överståndare, främst tall, upp till cirka 180 år gamla. Lövinslaget består främst av björk, ganska rikligt i sumpskogarna men mer sparsamt på moränmarken. Ett undantag finns, längst ned i sydvästra delen. Här växer rikligt med björk och asp. Området har en viss karaktär av gammal lövbränna, dock saknas tydliga brandspår. Övriga lövträd i sumpskogarna är klibbal och mer sparsamt ask och viden. På fastmark växer spridda aspar, mest i den södra delen.

Historisk och nuvarande markanvändning

Häradskartan från 1860-talet visar att ett par av de våtmarker som idag är trädbevuxna då var slåttermarker. Den stora myren Skvallermyren centralt belägen i reservatet är dock markerad som trädbevuxen redan på denna karta. Den långa trädkontinuiteten och den höga luftfuktigheten har bidragit till den rika förekomsten av hänglavar. I vissa delar av skogen finns en påtaglig frånvaro av död ved. Omkullfallna träd har antagligen upparbetats och förts bort.

Området i sydost har en något oklar historia. Det ser ut som en lövbränna, men kan även vara en gammal avverkning där successionen har skapat en struktur som påminner om den efter en skogsbrand.

Områdets bevarandevärden

Områdets bevarandevärde består i lång trädkontinuitet i marker som även har kulturspår efter skogsbete, plockhuggning och kanske brand. Även de kalkhaltiga jordarterna bidrar till värdena för floran.

Geovetenskapliga värden

Berggrunden består av jämnkornig rödgrå till gråröd yngre granit och pegmatit. Jordarterna består bland annat av morän, med en kalkhalt upp till 20 %. I utströmningsområden för grundvatten skapar den höga kalkhalten förutsättningar för vissa delar av områdets biologiska bevarandevärden: den rika svamp- och kärlväxtfloran. Det finns också inslag av hållar och våtmarker där torv ingår bland jordarterna.

Biologiska värden

Naturvärdena är främst knutna till områdets relativa orördhet, intakta hydrologi samt till skoglig kontinuitet och till de kalkhaltiga jordarterna.

Tjäder, järpe, tretåig hackspett och spillkråka finns i området. Samtliga omfattas av EUs fågeldirektiv. Tretåig hackspett är dessutom rödlistad och klassad som sårbar.

Tjädern vill ha en varierad skog med både löv- och barrträd. Det ska också förekomma ett uppväxande trädsikt, eller busksikt. Dessutom ska det gärna

finnas inslag av våtmarker. Väsentligt för hackspettarna är att mängden död ved är stor, minst 15 m³/ha för att tretåig hackspett ska klara vinterns födosök.

Bland kärlväxterna återfinns många kalkgynnade arter som skogsnycklar, sårläka, tvåblad, nästrot, kärrfibbla, vårärt och granbräken.

Kryptogamfloran är ännu bara delvis undersökt men flera anmärkningsvärda arter har ändå hittats: ringlav, västlig njurlav och ädellav. Den förra arten växer helst på gran i fuktiga skogar. Ädellav och västlig njurlav växer på lövträd, ofta i luckiga miljöer.

Svampfloran är rik och vittnar om det kalkhaltiga underlaget, med marksvampar som till exempel kärrfingersvamp, äggspindling, kopparspindling, odörspindling och olivspindling.

Skyddsvärda arter:

Fåglar

<i>Picoides tridactylus</i>	tretåig hackspett (A241)(VU)
<i>Bonasa bonasia</i>	järpe (A104)
<i>Dryocopus martius</i>	spillkråka (A236)
<i>Tetrao urogallus</i>	tjäder (A108)

Skalbaggar

<i>Microbregma emarginata</i>	granbarkgnagare	s
-------------------------------	-----------------	---

Kärlväxter

<i>Actaea spicata</i>	svart trolldruva	s
<i>Crepis paludosa</i>	kärrfibbla	s
<i>Carex elongata</i>	rankstarr	s
<i>Dactylorhiza maculata ssp. fuchsii</i> §	skogsnycklar	s
<i>Dactylorhiza maculata ssp. maculata</i> §	Jungfru Marie nycklar	s
<i>Daphne mezereum</i>	tibast	s
<i>Dryopteris cristata</i>	granbräken	s
<i>Iris pseudacorus</i>	svärdsilja	
<i>Lathyrus vernus</i>	vårärt	s
<i>Listera cordata</i> §	spindelblomster	s
<i>Listera ovata</i> §	tvåblad	s
<i>Neottia nidus-avis</i> §	nästrot	s
<i>Paris quadrifolia</i>	ormbär	s
<i>Platanthera bifolia</i> §	nattviol	
<i>Sanicula europaea</i>	sårläka	s
<i>Taxus baccata</i>	idegran	
<i>Thelypteris palustris</i>	kärrbräken	s

Mossor

<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	vedtrappmossa (NT)	s
<i>Buxbaumia viridis</i> §	grön sköldmossa (A1386)	s
<i>Dicranum flagellare</i>	flagellkvastmossa	s
<i>Geocalyx graveolens</i>	terpentinmossa	s
<i>Helodium blandowii</i>	kärkamossa	s
<i>Herzogiella seligeri</i>	stubbspretmossa	s
<i>Hylocomiastrum umbratum</i>	mörk husmossa	s
<i>Jamesoniella autumnalis</i>	höstöronmossa	s
<i>Pseudobryum cinclidioides</i>	källpraktmossa	s
<i>Rhytidiadelphus subpinnatus</i>	skogshakmossa	s
<i>Sphagnum wulfianum</i>	bollvitmossa	s
<i>Ulota crispa</i>	krusig ulota	s

Lavar

<i>Evernia divaricata</i>	ringlav (VU)	s
<i>Lobaria pulmonaria</i>	lunglav (NT)	s
<i>Megalania grossa</i>	ädellav (NT)	s
<i>Nephroma laevigatum</i>	västlig njurlav (NT)	s
<i>Alectoria sarmentosa</i>	garnlav	s
<i>Arthonia leucopellaea</i>	kattfotslav	s
<i>Bacidia rubella</i>	lönnlav	s
<i>Bryoria furcellata</i>	nästlav	s
<i>Chaenotheca brachypoda</i>	gul nållav	s
<i>Graphis scripta</i>	skriftlav	s
<i>Hypogymnia farinacea</i>	grynig blåslav	s
<i>Lecanactis abietina</i>	gammelgranslav	s
<i>Parmeliella triptophylla</i>	korallblylav	s

Svampar

<i>Ramaria paludosa</i>	kärrfingersvamp (VU)	s
<i>Phellinus populicola</i>	stor aspticka (NT)	s
<i>Bankera violascens</i>	grantaggsvamp (NT)	s
<i>Clavariadelphus truncatus</i>	flattoppad	
	klubbsvamp (NT)	s
<i>Cortinarius cupreorufus</i>	kopparspindling (NT)	s
<i>Cortinarius meinhardii</i>	äggspindling (NT)	s
<i>Cortinarius muscivorus</i>	odörspindling (NT)	s
<i>Cortinarius venetus</i>	olivspindling (NT)	s
<i>Hydnellum suaveolens</i>	dofttaggsvamp (NT)	s
<i>Ramaria spinulosa</i>	taggfingersvamp (NT)	s
<i>Cantharellus lutescens</i>	rödgul trumpetsvamp	s

Dnr. 511-10014-01
Dossiernummer:
0360 – 02 – 129

<i>Cortinarius calochrous</i> <i>ssp. coniferarum</i>	barrskogsfagerspindling	s
<i>Cortinarius limonius</i>	eldspindling	
<i>Cortinarius odorifer</i>	anisspindling	s
<i>Cratellus cornucopioides</i>	svart trumpetsvamp	
<i>Hygrophorus camarophyllus</i>	sotvaxskivling	
<i>Inonotus rheades</i>	rävticka	s
<i>Lactarius scrobiculatus</i>	svavelrisk	s
<i>Phellinus chrysoloma</i>	granticka	s
<i>Phellinus pini</i>	tallticka	s
<i>Phyllotopsis nidulans</i>	stinkmussling	
<i>Ramaria flava s. lat.</i>	gul fingersvamp	s
<i>Ramaria testaceoflava</i>	gultoppig fingersvamp	s
<i>Sarcodon imbricatus</i>	fjällig taggsvamp	s

Teckenförklaring:

A	=	Artkod enligt EU:s fågel- eller habitatdirektiv
s	=	Signalart enligt Skogsstyrelsen 2000
§	=	Arten är fridlyst i Sverige

Hotkategori i Sverige enligt rödlistan år 2005:

VU	=	Vulnerable	Sårbar
NT	=	Near threatened	Missgynnad

Kulturhistoriska värden

I området finns inga registrerade fornlämningar.

Värden för friluftslivet

Reservatet är strövvänligt och lämpar sig väl för skogspromenader och till exempel bärplockning.

Prioriterade bevarandevärden

Markslag och naturtyp: Blandsumpskog med stort lövinslag.
Äldre kalkbarrskog med hög luftfuktighet.

Strukturer: Gamla barrträd, god förekomst av död ved, intakt hydrologi.

Växt-, svamp- och djursamhällen: Lavar beroende av kontinuitet av substrat, mykorrhizabildande svampar som är kalkgynnade tjäder och tretåighackspett

<i>Picoides tridactylus</i>	tretåig hackspett
<i>Tetrao urogallus</i>	tjäder
<i>Evernia divaricata</i>	ringlav

Dnr. 511-10014-01
Dossiernummer:
0360 – 02 – 129

<i>Megalaria grossa</i>	ädellav
<i>Nephroma laevigatum</i>	västlig njurlav
<i>Ramaria paludosa</i>	kärrfingersvamp
<i>Bankera violascens</i>	grantaggsvamp
<i>Clavariadelphus truncatus</i>	flattoppad klubbsvamp
<i>Cortinarius cupreorufus</i>	kopparspindling
<i>Cortinarius meinhardii</i>	äggspindling
<i>Cortinarius muscivorus</i>	odörspindling
<i>Cortinarius venetus</i>	olivspindling
<i>Hydnellum suaveolens</i>	dofttaggsvamp
<i>Ramaria spinulosa</i>	taggfingersvamp

Friluftsliv: Naturupplevelser

Intressen för allmänheten

Reservatet nås med buss, bil eller cykel. Friluftslivets intressen ska i huvudsak tillgodoses genom enkla anordningar och reservatets naturliga förutsättningar.

Referenser

Publicerade skrifter

- ArtDatabanken 2005-05-11. Faktablad: *Picoides tridactylus* – tretåig hackspett. Förf. Bengt Oldhammer 1988. Rev. Per Angelstam 1992, 2002.
- ArtDatabanken 2005-05-11. Faktablad: *Anastrophyllum hellerianum* – vedtrappmossa. Förf. Lars Söderström 1984. Rev. Henrik Weibull 1997.
- ArtDatabanken 2005-05-20. Faktablad: *Evernia divaricata* – ringlav. Förf. Roland Moberg 1984. Rev. Svante Hultengren & Mats Karström 1999.
- ArtDatabanken 2005-05-20. Faktablad: *Megalaria grossa* – ädellav. Förf. Roland Moberg 1984. Rev. Ulf Arup & Svante Hultengren 1999
- ArtDatabanken 2005-05-23. Faktablad: *Nephroma laevigatum* – västlig njurlav. Förf. Roland Moberg 1984. Rev. Svante Hultengren & Anders Nordin 1999.
- Gärdenfors, U. (ed.) 2005. Rödlistade arter i Sverige 2005 - The 2005 Red List of Swedish Species. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Nitare, J. (ed.) 2000. Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.
- Nordiska ministerrådet, 1984.: Naturgeografisk naturindelning av Norden.
- Skogsstyrelsen, Skogens källa, citerad 3/2-2006.
- Tønsberg, T., Gauslaa, Y., Haugan, R., Holien, H. & Timdal, E. 1996: The threatened macrolichens of Norway - 1995. - Sommerfeltia 23: 1-258.

Kartmaterial

- Lantmäteriets digitala häradskarta. Hållnäs 1859-1863.
- SGU, serie Ae nr 77, jordartskartan, 13 1Överlövsta SV/NV
- SGU, digital berggrundskarta, serie Ba nr 47, regional berggrundskarta

Opublicerat material

- Aronsson, Gillis, 2000: Beskrivning av området
- Översiktligt inventerat av Gillis Aronsson, Martin Sandkvist, Mova Hebert och Lars-Thure Nordin.

PLANDEL

Övergripande skötsel

Till största delen kommer naturreservatet att lämnas för fri utveckling.

Beskrivning, bevarandemål och föreskrifter för skötsel

Reservatet har delats upp i tre delområden med märkbart olika vegetation. Dessutom finns ett område som ska lämnas utan åtgärder och som överlappar två av de andra delområdena. För avgränsningar av områdena, se skötselområdeskarta, bilaga D.

Skötselområde A: Barrdominerade skogar på fastmark (cirka 32 hektar) och skötselområde D: lövdominerade våtmarker (cirka 18 hektar)

Beskrivning: Barrdominerade skogar på fastmark, med insprängda våtmarker. Våtmarkerna är välbevarade och till stor del odikade. Vegetationen varierar, från rikare områden till områden med näringsfattiga förhållanden. I fastmarksskogen finns ett par hållmarker som är talldominerade med inslag av björk. De flesta biotoper har en mycket rik hänglavsflora.

Bevarandemål: Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Ringlav finns kvar på sin lokal och ska inte minska i omfattning. Den ska inte heller få sämre förutsättningar att sprida sig till andra lämpliga träd.
- Den rika hänglavsfloran ska finnas kvar.
- Tretåig hackspett ska kunna använda naturreservatet till födosök. Naturreservatets tillstånd ska bidra till att tretåig hackspett finns i stabila populationer i området. Andelen stående döda träd ska uppgå till minst 15 m³/ha.
- Tjäder ska regelbundet kunna uppträda i området. Området ska lämpa sig för häckningar av tjäder, liksom för födosök under stora delar av året.

Skötselåtgärder: Skapa död ved, i synnerhet gran. Under en tioårsperiod bör fem procent av granarna ringbarkas. Gör detta med ett par års mellanrum. Välj granar som står nära varandra så att större ansamlingar av döda träd skapas. Dock måste hänsyn tas till ringlaven och andra fuktighetskrävande arter så att det inte blir en ökad exponering av vind och ljus inne i beståndet med dessa värden. Lämna därför en 50 meter bred zon runt

Skvallermýren i södra delen av reservatet där inga åtgärder vidtas. Här kan få en gammal traktorväg som idag används som skjutgata hållas öppen, liksom en stickväg genom en ansamling av vindfällan (se skötselområdeskarta, bilaga D).

En noggrann inventering av svamp ska göras under ett par goda svampsäsonger innan åtgärden påbörjas. Vid inventeringen markeras växtplatser för hotade svamparter i fält så att ringbarkning av träd som är värdefulla för svampfloran inte sker. Generellt bör granar över 120 år inte ringbarkas.

Skötselområde B: Asprik blandskog 3,5 ha

Beskrivning: Olikåldrig blandskog. Beståndet har varit orört under lång tid och har till viss del viss karaktär av gammal lövbränna. Inga tydliga brandspår återfinns dock och det kan inte uteslutas att skogen är uppkommer efter avverkning i början av 1900-talet. Stor förekomst av död ved och rikt inslag av löv utmärker området. Rik hänglavförekomst på många granar, speciellt runt hållmarken i norra delen.

Bevarandemål: Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

-Naturskogsartad barrblandskog med ett stort inslag av löv.

Skötselåtgärder: Bortplockning av gran för att gynna aspförnygring i den södra halvan av skötselområdet. Eventuellt kan större luckor behöva skapas. Dock måste hänsyn tas till ringlaven och andra fuktighetskrävande arter så att det inte blir en ökad exponering av vind och ljus inne i beståndet med dessa värden. Lämna därför en 50 meter bred zon runt Skvallermýren i södra delen av reservatet där inga åtgärder vidtas. (se skötselområdeskarta, bilaga D)

Skötselområde C: Hygge 0,5 ha

Beskrivning: Litet hygge med några kvarlämnade tallar på frisk till fuktig mark som delvis är torvbildande.

Bevarandemål: Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

-Återetablering av tall, med inslag av löv. Lövdominans
under tidigare successionsstadier.

Skötselåtgärder: Fri utveckling

Skötselområde D: Friluftsliv

Beskrivning: Inga anordningar och anläggningar finns för friluftslivet.

Bevarandemål:

- Gränsmarkering som följer svensk standard, SIS 03 15 22 och väl synliga rågångar i gränserna.
- Väl underhållen informationstavla med reservats- och informationsskyltar.
- Parkeringsplats kan ordnas på del av befintlig vändplan.

Skötselåtgärder:

- Röjning av rågång där det finns behov
- Gör gränsmarkeringar på träd och sätt upp hörnstolpar vid behov
- Förstärk målning på träd och underhåll av hörnstolpar.
- Sätt upp en. informationstavla vid vändplanen, Byt ut skyltar vid behov.
- Tillsyn.

Bränder

Uppkomna bränder ska släckas. Det brända området lämnas för fri utveckling. Död ved, såväl stående som liggande, lämnas på platsen.

Vägar (inklusive vägdiken) och stigar

Befintlig körväg (inklusive vägdiken) och stigar inom reservatet får underhållas. Nödvändiga röjningar i anslutning till dessa får utföras.

Jakt

Jakt får bedrivas i enlighet med gällande lagstiftning, med undantag för jakt på fågel som är förbjuden.

Fauna- och floravård

Eventuella åtgärder som kan behövas får utföras till stöd för hotade eller sällsynta arter.

Forskning och undervisning

Förvaltaren kan godkänna att det för forsknings- eller undervisningsändamål vidtas åtgärder inom reservatet som i viss grad strider mot reservatsföreskrifterna under förutsättning att dessa åtgärder inte bedöms strida mot reservatets syfte. Sådana åtgärder kan vara t.ex. att gräva provgropar,

Dnr. 511-10014-01
Dossiernummer:
0360 – 02 – 129

märka ut provrutor, insamla ryggradslösa djur och vedlevande svampar eller att ringmärka fåglar.

UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Länsstyrelsen ansvarar för dokumentation av förändringar inom reservatet, inklusive skötselåtgärder. Dokumentationen bör helst ske med både anteckningar och fotografier. Skötselåtgärderna ska följas upp för att kontrollera att de genomförda åtgärderna överensstämmer med bevarandemålen och så att status före och efter utförda skötselåtgärder dokumenteras.

UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs varje år för:

- Informationstavlor

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs vart femte år för:

- Gränsmarkeringar.

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs vart tionde år för:

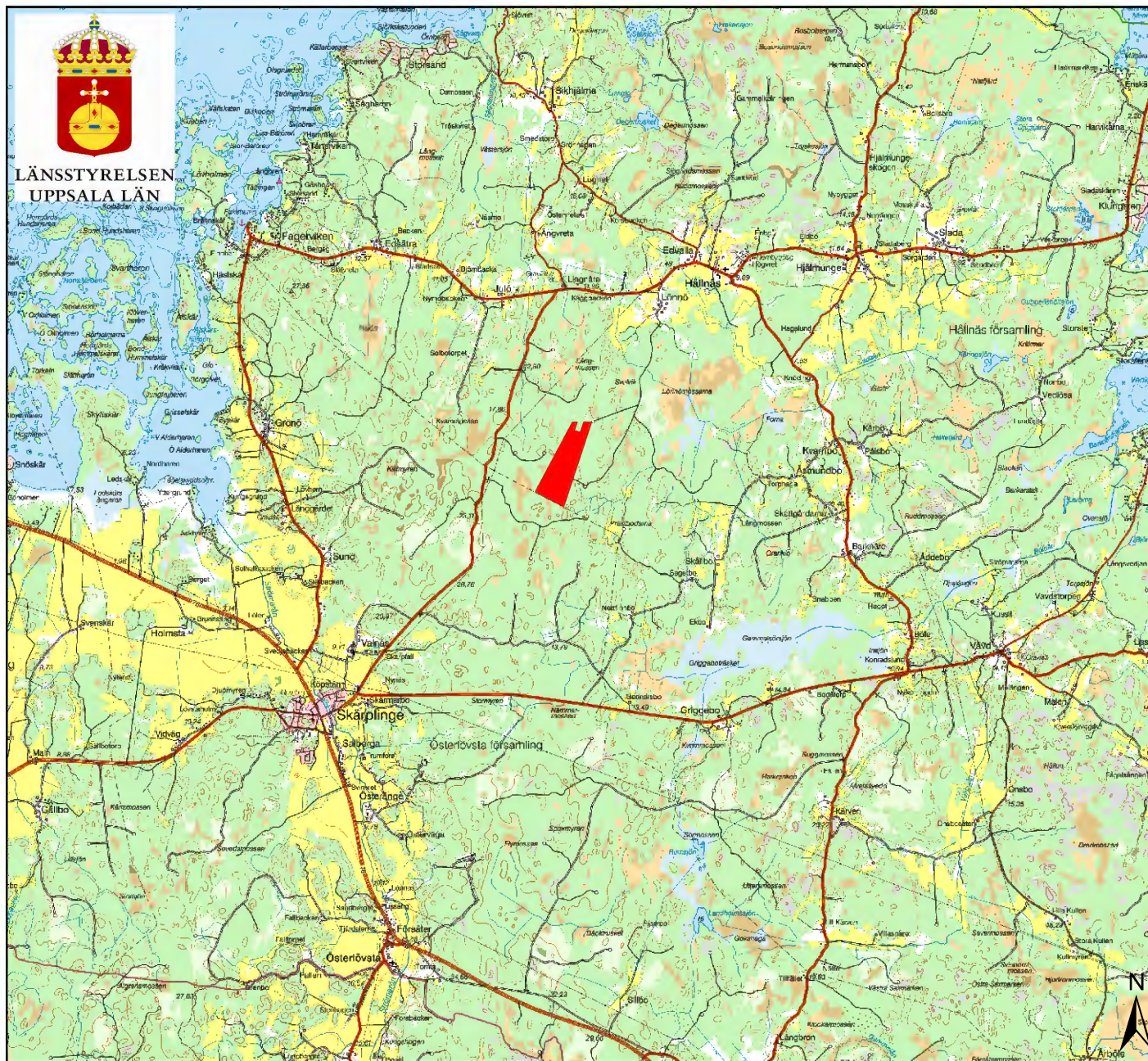
- Självföryngrad löv- och blandskog.
- Förekomst av prioriterade arter.
- Tillskapandet av död ved, om det räcker för att säkerställa en enligt bevarandemålen önskad nivå av döda träd

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs vart 20:e år för:

- Utbredning av naturtyper.

SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER

Åtgärd	Prioritet	När	Område	Finansiering
Gränsmarkering	1	2008	Alla	Skötselanslag
Informationstavla, reservatsskylt	1	2008	A	Skötselanslag
Inventering av hotade marksvampar	1	Vid gynnsam väderlek, höstsäsong start 2008 och vid behov 2009	Alla	Skötselanslag
Ringbarkning av granar	1	Start 2008,	A	Skötselanslag
Bortplockning av inkommande gran	1	2008, sedan kontinuerligt	B	Skötselanslag
Städning	1	Kontinuerligt	Alla	Skötselanslag
Tillsyn	1	Kontinuerligt	Alla	Skötselanslag
Uppföljning av skötselåtgärder	1	Efter åtgärd	Alla	Skötselanslag
Uppföljning av Bevarandemål	1	Varje, vart 5:e, 10:e och 20:e år enligt ovan.	Alla	Skötselanslag
Eventuella luckor för aspförnygring	2	2008 och senare	B	Skötselanslag

Skvallermýrens naturreservat

Bilaga B, Översiktskarta,
 Skvallermýrens naturreservat i Tierps kommun
 Tillhör Länstyrelsen i Uppsala
 läns beslut 2007-12-13
 511-10014-01

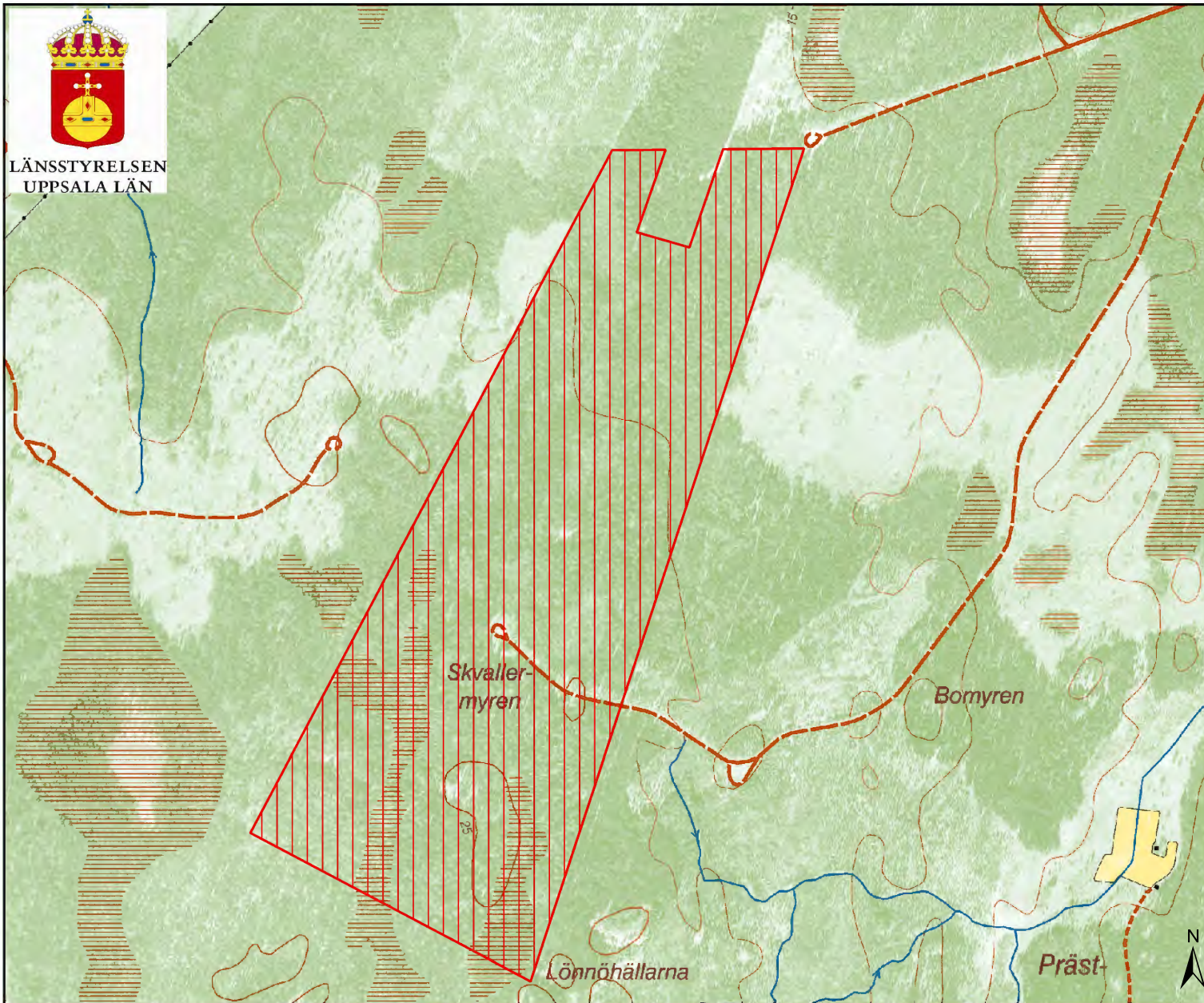
Utdrag ur terrängkartan

kilometer

0 1 2 3 4 5 6

Skala: 1:100 000

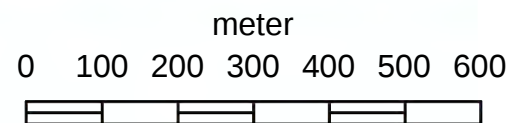

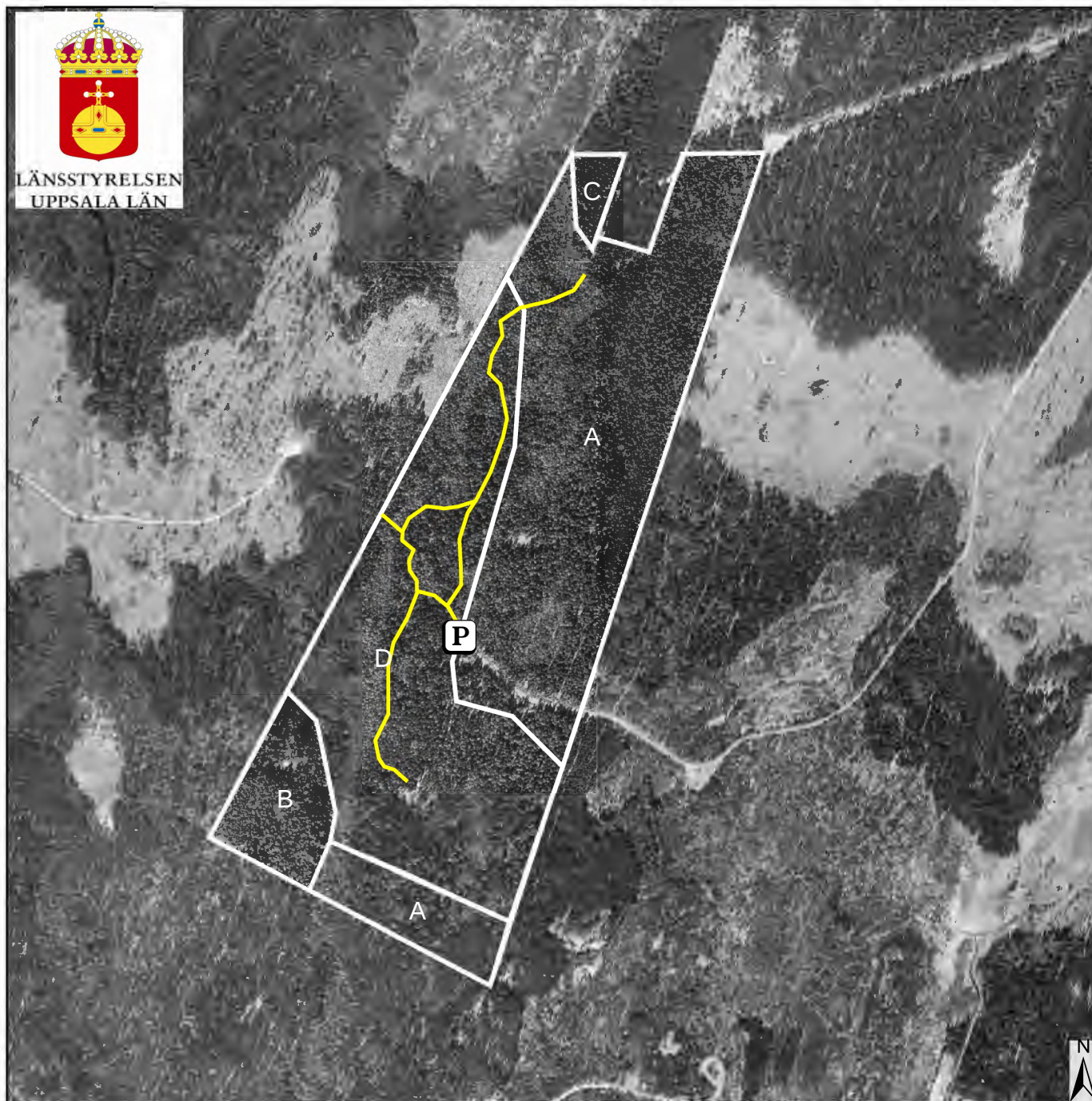
Naturresevatets
avgränsning

Bilaga C, Reservatskarta,
Skvallermýrens Naturresevat i Tierps kommun
Tillhör Länsstyrelsen i Uppsala
läns beslut 2007-12-14
511-10014-01

Utdrag ur ekonomiska kartan

Skala: 1:10 000

- A** Område där död ved ska tillskapas, se skötselplan
- B** Område där åtgärder för att gynna asp genomförs,
- C** Avverkat område, utvecklas mot lövrik skog
- D** Område som lämnas utan åtgärder
- Skjutgata som får hållas öppen
- P** Lämplig plats för parkering och reservatsskylt

Bilaga D, skötselområdeskarta,
Skvallermýrens naturreservat i Tierps kommun
Tillhör Länstyrelsen i Uppsala
läns beslut 2007-12-13
511-10014-01

Ortofoto

© Lantmäteriet 2005, Ur GSD-produkter ärende 106-2004/188C

Skala: 1:10 000

